

Entrevista amb el ministre d'Afers Estrangers xinès, Quian Quitxen

“No tenim por de res”

Quian Quitxen analitza en aquesta entrevista la situació de la política internacional des del punt de vista d'una Xina que, com diu, "durarà temps i temps".

Xina és l'única potència socialista del món. ¿Quant de temps creu que aguantarà encara aquest bastió?

—Per començar, una cosa: el socialisme de l'ex-Unió Soviètica era molt diferent del nostre socialisme d'estil xinès. Del 1959 al 1989, que fan trenta anys, no vam ser socis, sinó adversaris, i en constant guerra freda, per no parlar d'una de calenta...

—...en 1969, per l'Ussuri.

—Doncs bé, la Unió Soviètica ja no existeix, però la Xina durarà temps i temps.

—Després de la fallida de l'URSS només resta una superpotència, els EUA. Els americans miren d'aprofitar-se d'aquesta posició de força per imposar un nou ordre mundial i per difondre els pressupòsits democràtics. ¿Resistirà aquesta pressió, la Xina?

—Sí. Els EUA volen el control de la resta del món, per més que el camuflin dient-ne *leadership*. Però el triomfalisme ja no té sentit. La bipolaritat s'acaba; el món es va multipolaritzar. És una evolució inevitable. Un món multipolaritzat aferma la pau i l'estabilitat.

—D'ençà de la imposició dels tancs contra treballadors i estudiants, al 4 de juny del 1989, a la plaça de la Pau Celest (Tian Anmen), la Xina ha estat proscrita per tot el món. L'Occident la comina a respectar els drets humans. ¿Quan serà?

—Els estats de l'Europa occidental, igual que els EUA, fan dels drets humans la pedra angular de la política exterior. Però el que garanteix els drets humans d'un estat són les seves lleis particulars. Per això els drets humans són un afer intern de cada país.

—Aquest principi de no-ingerència ja sembla superat, de totes maneres. La Xina mateix, en rubricar la resolució 688 de l'ONU —que prohibia la persecució dels kurds—, s'ingerí en els afers de l'Iraq.

—El punt de partença de totes les resolucions de l'ONU contra l'Iraq va ser la invasió de Kuwait. Per tant, no va ser cap ingerència en els afers interns de l'Iraq, perquè era l'Iraq qui, amb la seva agressió, s'havia ingerit primer en els afers interns de Kuwait.

—També les relacions sino-germàniques s'han deteriorat de forma dràstica. ¿Canviarà això amb la seva visita a Alemanya?

—Estic molt content de tenir l'oportunitat de veure l'Alemanya reunificada. La Xina sempre havia advocat per la reu-

nificació d'Alemanya.

—Però els alemanys, després de la fi violenta del moviment democràtic a la Xina, no cessen de resistir-se tenaçment a la normalització de les relacions bilaterals. ¿Porta alguna concessió a Bonn?

—Entre nosaltres, podem parlar d'igual a igual i obertament de tot. La millora i l'evolució de les relacions sino-germàniques són profitoses per a totes dues parts. Seria bona cosa que poguéssim arribar a una entesa. Si no, sempre podem passar les diferències per alt. El que, de totes maneres, no admetem és que ens pressionin.

Ja ho han provat amb sancions econòmiques, sense èxit.

—¿Per què no fan un gest de reconciliació i decreten una amnistia per als presos polítics?

—Les lleis xineses no preveuen cap mena d'amnistia. Les nostres autoritats judicials tracten amb benignitat molts dels implicats en els aldarulls, sempre que es peneixin. La majoria han estat alliberats, i alguns se n'han anat a l'estranger. Es tracta d'una decisió independent de les autoritats judicials xineses. No cedirem davant cap pressió i seguirem la nostra via. La Xina sobreviurà. Països com els EUA, que tan sovint atempten contra els drets humans, a casa com a fora, no tenen cap dret a assenyalar constantment els altres amb el dit. N'estem tips, de sentir-nos recriminats d'aquesta manera.

—Però és que amb l'entrada a les Nacions Unides la Xina va acceptar de respectar els drets humans individuals...

—Els drets humans abasten un terreny molt ampli: a banda els drets polítics del ciutadà, hi ha també els drets socials, culturals i econòmics, que nosaltres posem en pràctica, i tots els altres estats ho reconeixen: el dret a la vida, al desenvolupament i al treball, per exemple.

—¿Senyor ministre, no se sent dividit per aquest dilema: la liberalització econòmica que torna a proclamar aquests dies fomenta de necessitat l'obertura política?

—Les reformes econòmiques i polítiques solen anar harmonitzades, a casa nostra. Hem començat amb l'economia. Dur a terme reformes exclusivament polítiques, deixant de banda les econòmiques, és un camí que mena de dret a la catàstrofe.

—Gorbatxov va intentar-ho, tanmateix...

—Justa, i ja es veu prou com va acabar.

—Es a dir que no considera Gorbatxov un gran reformador.

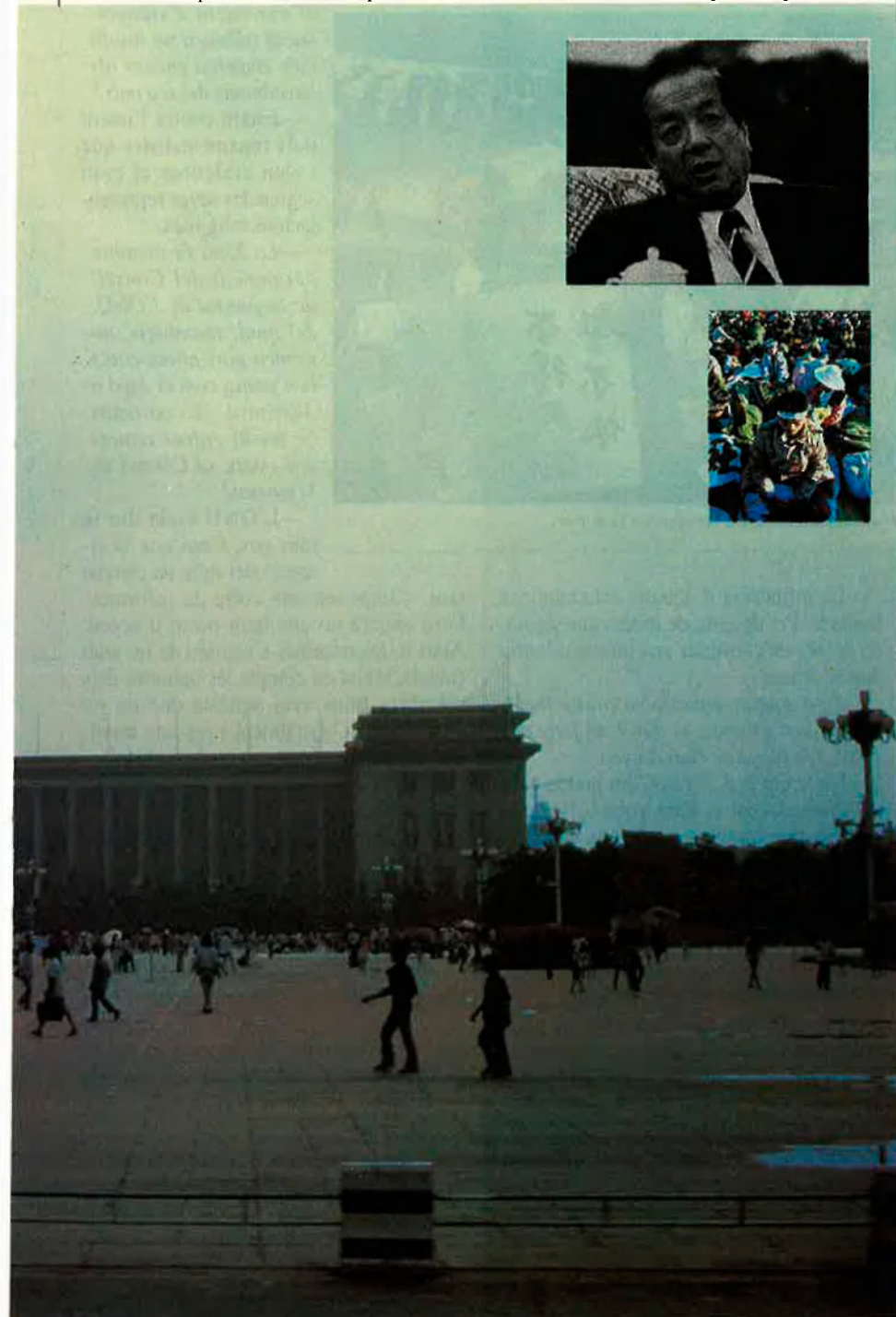
—A l'hora de jutjar un polític cal tenir en compte les conseqüències que els seus actes hagin desencadenat. Segons ell, hauria acomplert la seva missió històrica tornant la llibertat al poble. Però ¿de què li serveix, al poble, la llibertat sense pa?

—Es a dir que està pel pa sense llibertat...

—Quan hi ha pa i la vida de cada dia està assegurada, es pot evolucionar i progressar. Però on senyoreja la fam, no se'n pot ni parlar, de llibertat.

—¿És marxista senyor Qian?

—Encara que Marx era alemany, crec en la seves doctrines. Però s'han d'aplicar a la situació concreta de cada país.

—Com a bon marxista, doncs, bé deu saber que la modificació de la base econòmica modifica automàticament tota la construcció política. A mesura que la Xina vagi alliberant la seva economia ¿no haurà d'atorgar més democràcia al poble?

—Nosaltres estem decidits a reformar i a obrir l'economia, i la construcció ja es modificarà com pectoqui. No ens fa patir, això.

—Però sí que fa patir l'Occident l'estat de les reformes polítiques. Economia de mercat no lliga amb dictadura.

—Doncs compareu la situació política de la Xina d'avui amb la Revolució Cultural de fa un bon parell de decennis. En comparació amb aquells temps, hem arrabassat grans èxits. Però salta als ulls que enteneu malament la nostra reforma econòmica. Nosaltres no volem pas seguir una línia capitalista, ans volem aprendre i utilitzar determinats elements profitosos del capitalisme per desenrotllar el socialisme d'estil xinès.

—Bah, paraules buides. ¿Què en podrà aprofitar del capitalisme, la Xina?

—Vosaltres us penseu que l'economia de mercat és una exclusiva del capitalisme i l'economia planificada, una especialitat del socialisme. Però de fet, tant hi ha planificació en el capitalisme com mercat en el socialisme.

—¿És, doncs, partidari d'una conomia de mercat?

—Del que sóc partidari és d'una economia de mercat planificada.

—¿D'una què?

—D'una aplicació òptima de l'economia de mercat, dirigida per una planificació macroeconòmica.

—Val a dir, que els beneficis de l'economia privada incrementarien el producte social xinès...

—És el que penso.

—¿Vol dir que no subestima la dinàmica intrínseca del capitalisme? ¿No ensorrarà el socialisme aquesta dinàmica? Quan en 1997 el drac capitalista de Hong-kong s'unirà a la Xina ¿com pot excloure que no acabarà devorant-la?

—El perill hi fóra si tinguéssim un socialisme anquilosat com el que tenien a la Unió Soviètica. Però el socialisme d'encuny xinès sobreviurà.

—¿No és socialisme anquilosat ficar a la presó els adversaris polítics, o afusellar-los un 4 de juny?

—És cert que a la Xina hi ha dissidents, però no es pot dir que estiguin a la presó. La majoria viuen a l'estranger. A la Xina no hi ha ningú a la presó pel sol fet de pensar diferent, sinó per haver atemptat contra el codi penal.

—Desenes de milers de joves intel·lectuals estudien a l'estranger, sobretot als EUA. Quan tornin a la Xina, amb totes les experiències que hauran adquirit, portaran el virus de la democràcia...

negociacions: era un èxit personal seu, de vostè. I ara, de cop, han perdut aquest soci. ¿No li produeix satisfacció l'enfonament de l'adversari?

—Però un país veí no es perd, home. Per voluntat de Déu Rússia és veïna nostra, i això queda. Des que Rússia es va declarar independent, ens hem posat d'acord per normalitzar les nostres relacions a base de desenvolupar els dos comunicats sino-soviètics de 1989 i 1991.

—Herència de la Unió Soviètica, ara hi ha a les fronteres de la Xina tota una colla de nous estats islàmics. ¿No tem que

el moviment d'emancipació islàmica no insuflí més empenta encara als musulmans del seu país?

—Estem contra l'intent dels fonamentalistes que volen afaïçonar el món segons les seves representacions religioses.

—La Xina és membre permanent del Consell de Seguretat de l'ONU, del qual, tanmateix, no formen part altres estats ben grans, com el Japó o Alemanya. ¿És partidari de fer-hi entrar aquest dos estats, al Consell de Seguretat?

—L'ONU cada dia té més pes. Com que la situació del món ha canviat

tant, s'imposen una colla de reformes. Però encara no ens hem posat d'acord. Això sí, les reformes s'haurien de fer amb cautela, tenint en compte les opinions dels membres. Fins avui aquesta qüestió no s'ha plantejat oficialment i per tant nosaltres no tenim tampoc cap posició oficial.

—Temps enrere la Xina s'havia dreçat com la campiona del Tercer Món. Després va semblar que aspirava a convertir-se en la tercera superpotència, al costat dels EUA i de la Unió Soviètica. ¿Com veu el paper futur del seu país en política internacional?

—Som el país més poblat de la Terta i una gran potència. Però no aspirem ni a ser una superpotència ni a ser campions del Tercer Món. Però a una cosa, sí que hi aspirem: a la igualtat de drets de tots els estats, petits o grossos, forts o febles, rics o pobres.

—Gràcies per l'interviu, senyor ministre.

© Der Spiegel
New York Times Syndication
Sales Corporation
Trad. J. C.

La política interior xinesa ha rebut moltes crítiques a l'exterior.

—La influència d'aquests estudiants és limitada. Per desenes de milers que siguin, no deixen de constituir una ínfima minoria dins la Xina.

—Però aquesta minoria va causar maldecaps ben grossos, el dia 4 de juny de 1989, a la plaça de Tian Anmen.

—No tenim por de res. Com podeu veure, aquest jovent ix altra volta a l'estranger. Els que tornin seran rebuts ben cordialment; i els que s'hi quedin, molt bé. Sempre tindran entrada i sortida franca. La Xina no tancarà pas les portes, per això.

—A què donaria la preferència, senyor ministre, a la llibertat o a l'ordre?

—En el desordre no hi ha llibertat.

—Els seus veïns septentrionals, els ciutadans de l'ex-Unió Soviètica, ho veuen, òbviament, d'una altra manera. El cas és que la Xina ja s'havia tornat a entendre amb la Unió Soviètica. En 1989, el cap d'estat i de partit de llavors, Mikhaïl Gorbatxov, visita Pequín...

—... i en 1991 el nostre secretari general Yiang Zemin va a Moscou. Les nostres relacions s'han normalitzat.

—Al cap de cinc anys i deu rondes de